
Els creditors i deutors no pressupostaris

PID_00260517

Daniel Mas Fontcuberta
Antonio Muñoz Juncosa
Carmen Torres Morales

Temps mínim de dedicació recomanat: 2 hores

Daniel Mas Fontcuberta

Antonio Muñoz Juncosa

Carmen Torres Morales

Índex

1. Els comptes no pressupostaris.....	5
2. La Hisenda pública i l'IVA.....	7
2.1. Esquema de l'operativa de l'IVA	8
2.1.1. IVA suportat	8
2.1.2. IVA repercutit	9
2.1.3. Liquidació de l'IVA	10
3. Les relacions amb Hisenda i la Seguretat Social.....	12
4. Operacions de préstec a curt termini.....	14
5. L'amortització de l'immobilitzat.....	17
6. La provisió per cobrament dubtós.....	19
7. Permutes d'immobilitzat.....	22
Exercicis d'autoavaluació.....	23
Solucionari.....	24

1. Els comptes no pressupostaris

No totes les operacions amb impacte econòmic que es registren en la comptabilitat d'una Administració pública s'apliquen al seu pressupost.

L'article 134.2 CE disposa el següent:

«Els Pressuposts generals de l'Estat tindran caràcter anual, inclouran la totalitat de les despeses i ingressos del sector públic estatal i s'hi consignarà l'import dels beneficis fiscals que afectin els tributs de l'Estat.»

Tot i que aquesta és la regla general, el PGCP ha de preveure les possibles excepcions que puguin donar-se.

Aquestes operacions extrapressupostàries de contingut econòmic i comptable, realitzades per l'Administració i els seus organismes autònoms, tenen un caràcter auxiliar o complementari envers el pressupost i, en altres casos, independent d'aquest (per exemple, les permutes). Reflecteixen ingressos i pagaments que, per la seva naturalesa en el moment de realitzar-se, no poden imputar-se de manera definitiva al pressupost, amb independència de la seva aplicació posterior. Igualment, s'utilitza la comptabilitat extrapressupostària per controlar els títols, valors i altres documents que, d'acord amb la normativa vigent, hagin de dipositar-se a les tresoreries de les administracions per a la seva custòdia com a garantia de deutes a favor de l'Administració, procedents de contractes o en virtut d'altres causes.

Al pla de comptes, les no pressupostàries es classifiquen en dos subgrups, la dels creditors no pressupostaris (41) i la dels deutors no pressupostaris (44):

- Els comptes de creditors no pressupostaris (41x) recullen les relacions amb Hisenda (IVA - Suportat) i les situacions que es produeixen en finalitzar l'exercici, en imputar la despesa quan es produeix el flux econòmic en la realització d'un servei o lliurament de béns, sense que s'hagi recollit en el pressupost. Són, per tant, comptes del passiu del balanç.
- Els comptes de deutors no pressupostaris (44x) són comptes d'actiu del balanç i reflecteixen situacions transitòries derivades de les relacions amb la Hisenda pública, així com l'operativa dels ajornaments i fraccionaments de drets que hagi de cobrar l'entitat.

En els comptes de deutors no pressupostaris, es recullen aquelles situacions de deutors per ingressos meritats no recollits en el pressupost i la situació dels quals, en finalitzar l'any, ha de reflectir-se en el compte de resultats econòmics.

Aquests comptes estan relacionats amb els comptes «(45x) Deutors i creditors per administració de recursos per compte d'altres ens públics», que recullen els supòsits en els quals una Administració presta a una altra el servei de recaptació.

Nota

En aquesta assignatura no es tractaran totes les operacions de caire no pressupostari que es poden donar en una Administració pública, sinó que només es tractaran els moviments dels comptes més utilitzats.

2. La Hisenda pública i l'IVA

Per regla general, els ens públics presten serveis que s'estan finançant amb impostos o aportacions de l'Estat o de la comunitat autònoma, i, per tant, els serveis públics que presten no s'estan finançant per preus o tarifes, sinó amb ingressos de naturalesa tributària.

Així, la Llei de l'impost sobre el valor afegit (IVA) declara exemptes els lliuraments de béns o prestacions de serveis realitzades directament per l'Estat, les entitats en les quals s'organitza territorialment i els seus organismes autònoms, quan s'efectuïn sense contraprestació o mitjançant contraprestació de naturalesa tributària, si bé hi ha alguna excepció prevista a la Llei de l'IVA. Els ingressos de naturalesa tributària són els impostos i les taxes que es recullen en els capítols 1, 2 i 3 del pressupost d'ingressos. Els preus no tenen consideració d'ingressos tributaris.

En aquesta situació, la facturació de l'Administració no genera IVA repercutit, ja que n'està exempta i, a més, aquesta és considerada com el consumidor final.

Però també existeixen alguns supòsits de prestació de serveis o subministraments realitzats per les administracions que es financen amb tarifes en les quals, com exigeix la Llei de l'IVA, l'Administració apareix com a productor d'aquests serveis i genera facturació al client amb IVA repercutit.

En el cas que l'Administració hagi de repercutir l'IVA, com qualsevol empresari, es pot descomptar l'impost suportat en l'adquisició de béns i serveis destinats a la producció del servei pel qual es repercutirà l'IVA en el moment de la seva prestació.

En aquest cas només aplicarà al pressupost, a la corresponent partida, les bases imposables de les quantitats compreses en les factures rebudes i emeses, comptabilitzant en comptes no pressupostaris els imports d'IVA suportat i repercutit.

Així doncs, aquestes operacions ofereixen un doble vessant:

- a) Les relacions amb els creditors i deutors, que per l'import de l'IVA seran no pressupostaris (comptes 410 i 440). En els comptes (400) i (430) haurem comptabilitzat les bases imposables.
- b) Les relacions amb la Hisenda pública (comptes del subgrup 47).

A continuació s'explica el funcionament d'aquests comptes i els assentaments corresponents mitjançant un exemple pràctic.

2.1. Esquema de l'operativa de l'IVA

A continuació descrivim quin és l'esquema de l'operativa de l'IVA.

2.1.1. IVA suportat

Es dona quan es produeix una compra o la recepció d'un servei o subministrament en el qual l'Administració es pot descomptar l'impost suportat.

Fase A d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(0030)	Crèdits disponibles	100 €	
(004)	Despeses autoritzades		100 €

Fase D d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(004)	Despeses autoritzades	100 €	
(005)	Despeses compromeses		100 €

Fase O d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(6..)	Compres, subministraments	100 €	
(400/...)	Creditors COR pressupost corrent		100 €

Per la base imposable de la factura rebuda.

Fase NoP

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(472)	Hisenda pública IVA suportat	21 €	
(410)	Creditors per IVA suportat		21 €

Per l'IVA suportat que en aquest cas se suposa del 21% sobre la base imposable que és 100 euros.

FASE P d'execució pressupostària i no pressupostària alhora

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(400)	Creditors COR pressupost corrent	100 €	
(410)	Creditors per IVA suportat	21 €	
(57x)	Tresoreria		121 €

En un mateix assentament hi ha apunts a comptes que s'utilitzen per controlar el pressupost i altres que no són pressupostaris. És a dir, per exemple, que amb aquest assentament es reflecteix a la comptabilitat el pagament d'una despesa a un proveïdor amb una factura de 100 € més IVA del 21% i en la qual l'IVA és deduïble per l'Administració.

El compte «(472) Hisenda pública, IVA suportat» recull l'IVA meritat/suportat amb motiu de l'adquisició de béns i serveis i d'altres operacions compreses en el text legal que tinguin caràcter deduïble. Si l'IVA no té caràcter deduïble, forma part del preu d'adquisició i no s'aplica al compte (472), sinó al compte (400) corresponent a la partida pressupostària a què s'apliqui la despesa.

A diferència de la comptabilització de l'IVA suportat deduïble en el pla de l'empresa, el deute amb tercers que sorgeix com a conseqüència d'aquest s'hi reflecteix.

2.1.2. IVA repercutit

Vendes o prestació de serveis en el cas que l'Administració hagi de repercutir IVA. En l'exemple se suposa una venda per import de 150 € més l'IVA del 21%.

Fase RD d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(430/...)	Deutors DDR del pressupost corrent	150 €	
(7..)	Vendes, impostos		150 €

Per la base imposable de la factura emesa

Fase NoP

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(440)	Deutors per IVA repercutit	31,5 €	

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(477)	Hisenda pública IVA repercutit		31,5 €

Per l'IVA repercutit que en aquest cas se suposa del 21% sobre la base imposable que és de 150 euros.

Fase I: ingrés o cobrament d'execució pressupostària i no pressupostària alhora

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	181,5 €	
(430/...)	Deutors DDR del pressupost corrent		150 €
(440)	Deutors per IVA repercutit		31,5 €

El compte «(4770) Hisenda Pública, l'IVA repercutit» recull l'IVA meritat amb motiu del lliurament de béns o de la prestació de serveis i d'altres operacions sotmeses a aquest règim impositiu.

De manera similar a la comptabilització de l'IVA suportat, en aquest cas, el dret de cobrament que sorgeix com a conseqüència de la repercussió de l'IVA a tercers, suposa el càrrec en un altre compte de caràcter no pressupostari «(440) Deutors per IVA repercutit».

2.1.3. Liquidació de l'IVA

En finalitzar el període impositiu corresponent, l'entitat pública procedirà a realitzar la liquidació de l'IVA. Per a això, i com en el sector empreses, compararà els imports acumulats de l'IVA repercutit i suportat, i es genera una obligació de pagament si el repercutit és superior, i un dret de cobrament en el cas contrari.

Seguint l'exemple, l'assentament a fer inclou sempre els comptes (477) i el (472) per tal de saldar-los, d'acord amb els imports d'IVA suportat i repercutit del període, i ha d'incloure un dels dos comptes, (470) o (475), segons si el resultat de la liquidació de l'IVA del període és a ingressar o a retornar.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(477)	Hisenda pública IVA repercutit	31,5 €	
(472)	Hisenda pública IVA suportat		21 €
(470)	Hisenda pública deutora	0 €	
(475)	Hisenda pública creditora		10,5 €

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
	Sumes de deure i haver	31,5	31,5

En aquest cas, com que l'IVA que ha repercutit (cobrat) l'Administració és superior a l'IVA que ha suportat (pagat) l'assentament, ha de fer un apunt en l'haver del compte «(475) Hisenda pública creditora» per un import de la diferència entre l'IVA cobrat (31,5 €) i el pagat (21 €), que en aquest cas és 10,5. Cal recordar que tots els assentaments han d'estar saldats, és a dir, que la suma dels apunts al deure ha de ser igual a la suma dels apunts a l'haver.

A continuació, i en el moment en què es produeix el pagament a la Hisenda pública, es registra aquest moviment.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(475)	Hisenda pública creditora	10,5 €	
(57x)	Tresoreria		10,5 €

En el cas que el resultat fos a pagar a la Hisenda pública la diferència (major IVA repercutit en el període), amb aquest assentament es cancel·laria el creditor mitjançant el pagament (sortida de fons) corresponent.

En el cas que el resultat fos a cobrar (major IVA suportat en el període), l'assentament d'ingrés dels diners que la Hisenda pública retorna a l'Administració seria:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	x €	
(470)	Hisenda pública deutora		x €

Cobrar d'Hisenda pública (demandar la devolució) el major IVA suportat.

Si l'import de l'IVA repercutit fos inferior al del suportat, el compte que sortiria a les operacions seria el «(470) Hisenda pública deutora per diversos conceptes», ja que es produiria la devolució de l'impost suportat en excés. Si fos al contrari, el compte que sortiria a les operacions seria el «(475) Hisenda pública creditora per diversos conceptes», ja que s'hauria d'ingressar la diferència.

Els comptes (400) i (410) se salden pel pagament o l'anul·lació, així com els (430) i (440) pel cobrament o per anul·lació o cancel·lació.

3. Les relacions amb Hisenda i la Seguretat Social

Dins del grup 4 es contemplen les retencions a favor de la Hisenda pública o de la Seguretat Social que es poden englobar en la llista de comptes que neix de les partides pressupostàries però que ingressen en uns comptes transitoris.

L'Administració, com qualsevol altre ocupador, està obligada a retenir als seus treballadors determinades quantitats per IRPF i per cotitzacions a la Seguretat Social.

Al pressupost s'apliquen les retribucions íntegres dels treballadors, però aquests només percebran el corresponent net, que serà la quantitat que surti de la caixa. La diferència es comptabilitza, fins que s'ingressi a la Hisenda o a la Seguretat Social, en comptes no pressupostaris.

Els moviments i apunts que cal efectuar es presenten amb un exemple en el qual es preveu pagar una nòmina de 1.000 euros de retribucions bàsiques i complementàries de funcionaris (conceptes pressupostaris 120 i 121 del pressupost de despeses). A partir de la fase O es detallen els imports de retribucions bàsiques (800) i complementàries (200).

Fase A d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(0030/120,121)	Crèdits disponibles / Retribucions bàsiques de funcionaris	1.000 €	
(004/120,121)	Despeses autoritzades / Retribucions bàsiques de funcionaris		1.000 €

Fase D d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(004/120,121)	Despeses autoritzades / Retri. bàsiques funcionaris	1.000 €	
(005/120,121)	Despeses compromeses / Retri. bàsiques funcionaris		1.000 €

Fase O d'execució pressupostària: per l'import íntegre de la nòmina del treballador

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(640)	Despeses de personal	1.000 €	
(400/120)	Creditors COR pressupost corrent		800 €
(400/121)	Creditors COR pressupost corrent		200 €

Fase P d'execució pressupostària i no pressupostària alhora

Aquest assentament es fa en el moment de pagar al treballador.

Se suposa que al treballador se li aplica una retenció per concepte d'IRPF (impost sobre la renda de les persones físiques) del 10 % de la retribució íntegra que representen 100 euros i una altra retenció per concepte de Seguretat Social quota obrera del 7,5% de la retribució íntegra que representen 75 euros.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(400/120)	Creditors COR del pressupost corrent	800 €	
(400/121)	Creditors COR del pressupost corrent	200 €	
(57x)	Tresoreria		825 €
(475)	Hisenda pública creditora		100 €
(476)	Organismes Seguretat Social creditors		75 €

Fase P d'execució no pressupostària

Aquest assentament és per registrar el pagament dels imports retinguts al treballador tant a la Hisenda pública com a la Seguretat Social. Aquests pagaments no es fan en el mateix moment que el pagament de la nòmina mensual al treballador.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(475)	Hisenda Pública Creditora	100 €	
(476)	Organismes S. S. Creditors	75 €	
(57x)	Tresoreria		175 €

La quota patronal a la seguretat social és una despesa «normal» de l'administració, en tant que és un ocupador i el comptabilitza com la resta de despeses corrents en les fases ADOP.

4. Operacions de préstec a curt termini

Les administracions públiques poden concertar operacions singulars de préstec, amb venciment inferior a un any, amb la finalitat de cobrir desfasaments temporals de tresoreria i destacar-hi els comptes de crèdit.

El compte de crèdit és aquella operació d'endeutament en virtut de la qual el prestador posa a disposició de l'Administració pública un límit màxim de fons en un compte corrent durant un determinat període de temps. L'Administració pública disposa dels fons a mesura que els necessita, i abona les corresponents retribucions (interessos) en funció de la seva utilització.

Aquestes operacions d'endeutament a curt termini generen uns moviments d'entrada i sortida de fons que tenen caràcter no pressupostari i tan sols s'imputaran en la data de tancament de l'exercici als capítols de passius financers dels pressuposts de despeses o ingressos en vigor, per l'import de la variació neta produïda, durant l'exercici, en els capitals presos a préstec.

En el moment de la creació, el passiu sorgit ha de reconèixer-se i quantificar-se. No obstant això, en els comptes de crèdit, el passiu s'ha de reconèixer en el moment que l'Administració pública deutora disposi dels fons, i per l'import de la disposició.

Les retribucions i interessos explícits segueixen els criteris generals de reconeixement i imputació a pressupost. Aquests moviments de diners es recullen en el compte «(520). Deutes a curt termini amb entitats de crèdit».

Recull els deutes contrets amb entitats de crèdit per préstecs rebuts i altres dèbits, amb la finalitat de cobrir desfasaments temporals de tresoreria, amb venciment no superior a un any. El seu moviment és el següent:

- a) s'abonarà amb càrrec a comptes del subgrup «(57x) Tresoreria» o al compte «(430) Deutors per drets reconeguts», si l'operació s'hagués d'imputar al pressupost.
- b) Es carregarà, generalment, amb abonament a comptes del subgrup «(57x) Tresoreria», o al compte «(400) Creditors per obligacions reconegudes», si l'amortització s'hagués d'imputar al pressupost.

El passiu s'ha de reconèixer simultàniament al desemborsament dels capitals per part del prestador. Generalment, aquest moment coincideix amb el moment de formalització del contracte en les operacions singulars. No obstant això, el passiu es podrà reconèixer anteriorment, si de les condicions del contracte es dedueix que aquest és ferm i exigible per a totes dues parts.

El passiu s'ha de quantificar pel màxim valor de reemborsament que l'Administració pública deutora es compromet a pagar a la data de venciment. Per exemple, es concerta una pòlissa de crèdit per import de 200. Es van fer les disposicions i els retorns següents en els mesos següents:

1) Gener. Es disposa per valor de 30:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	30 €	
(520)	Deutes a curt termini amb ens de crèdit		30 €

2) Febrer. Es disposa per valor de 40:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	40 €	
(520)	Deutes a curt termini amb ens de crèdit		40 €

3) Març. Es disposa per valor de 50:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	50 €	
(520)	Deutes a curt termini amb ens de crèdit		50 €

La cancel·lació d'aquestes operacions suposarà un càrrec al compte que es va abonar en el moment de comptabilitzar-se l'ingrés, amb abonament a algun compte del subgrup «(57) Tresoreria».

4) Abril. Es retorna per valor de 70:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(520)	Deutes a curt termini amb ens de crèdit	70 €	
(57x)	Tresoreria		70 €

El saldo del compte (520) recull els fons disposats pendents de retornar. Vegeu l'exemple següent del compte de major del compte (520) el dia 30 d'abril:

		520	
	Deure		Haver
	70		30
			40
			50
Suma:	70		120
		Saldo (H – D) = 50	

El significat del compte de major és:

- 120 de suma de l'haver: és el total disposat entre l'1 de gener i el 30 d'abril.
- 70 de suma del deure: és el total retornat entre l'1 de gener i el 30 d'abril.
- 50 de saldo: és el disposat entre l'1 de gener i el 30 d'abril que està pendent de retornar el 30 d'abril.

5. L'amortització de l'immobilitzat

L'amortització és l'expressió de la depreciació del valor econòmic d'un bé.

En la seva comptabilització intervenen dos subgrups del PCGP, el 68, sobre dotacions per amortitzacions, i el 28, que recull l'amortització acumulada.

El seu moviment és el següent:

(680/681/682) Amortització de...

Expressió de la depreciació sistemàtica anual efectiva soferta per l'immobilitzat intangible i material per la seva utilització i per les inversions immobiliàries.

Es carregaran, per la dotació de l'exercici, amb abonament a comptes del subgrup «(28) Amortització acumulada de l'immobilitzat».

(28x) Amortització acumulada de...

Expressió comptable de la distribució sistemàtica al llarg de la vida útil, de la depreciació de les inversions en immobilitzat per la seva utilització en l'activitat de l'entitat i de les inversions immobiliàries.

Els comptes d'aquest subgrup funcionaran per mitjà dels seus divisionaris i es minorarà la partida d'actiu no corrent del balanç en la qual figuri el corresponent element patrimonial.

(28x) Amortització acumulada de l'immobilitzat...

Import acumulat de les correccions valoratives per la depreciació de l'immobilitzat intangible realitzades d'acord amb un pla sistemàtic.

El seu moviment és el següent:

a) s'ha d'abonar, per la dotació anual, generalment amb càrrec al compte «(68x) Amortització de l'immobilitzat...», i si s'escau, al compte «(821) Ajustos negatius en la valoració de l'immobilitzat no financer per amortitzacions».

b) s'ha de carregar quan s'alieni l'immobilitzat o es produeixi la baixa en l'inventari per qualsevol altre motiu, amb abonament a comptes del subgrup «(20/21/22) Immobilitzacions...».

Tot i que el PGCP permet diferents sistemes d'amortització de l'immobilitzat, el més usual és utilitzar el mètode d'amortització lineal fixa al llarg de la vida útil esperada del bé. Això significa que si el valor d'adquisició d'un bé és de 300 euros i la seva vida útil esperada és de deu anys, es procedirà a amortitzar-lo en imports de 30 euros cada any.

Per exemple, el 2013 s'activa a l'immobilitzat un bé que té un valor de 300 i que es preveu amortitzar en deu anys (vida útil). Es fan les amortitzacions dels tres primers anys i es vol saber el valor comptable o «en llibres» d'aquest bé a 31 de desembre de 2015:

1) Any 2013. S'amortitza per valor de 30:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(68x)	Dotació a l'amortització	30 €	
(28x)	Amortització acumulada		30 €

2) Any 2014. S'amortitza per valor de 30:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(68x)	Dotació a l'amortització	30 €	
(28x)	Amortització acumulada		30 €

3) Any 2015. S'amortitza per valor de 30:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(68x)	Dotació a l'amortització	30 €	
(28x)	Amortització acumulada		30 €

El saldo del compte (28x) recull la depreciació de valor del bé.

Exemple a 31 de desembre de 2015:

28x	
Deure	Haver
-	30
	30
	30
Saldo = 90	

Si el compte representatiu del valor del bé té un valor al deure de 300, el valor en llibres o valor comptable del bé a dia 31 de desembre de 2015 serà:

300 de valor d'adquisició – 90 d'amortització acumulada = 210 de valor comptable

6. La provisió per cobrament dubtós

No tots els drets reconeguts pendents de cobrament al final de l'exercici s'acabaran cobrant. Segurament, per motius diversos, com errors, fallades, etc., hi haurà drets que s'acabaran anul·lant. Per tal de minorar el resultat comptable de l'exercici i el romanent de tresoreria, es fan unes dotacions de despesa que redueixen el valor d'aquests drets en el balanç de situació i en el romanent de tresoreria.

En la seva comptabilització intervenen dos subgrups del PCGP, el (69), sobre pèrdues per deteriorament, i el (49), que recull el deteriorament del valor de crèdits.

El seu moviment és el següent:

(697) Pèrdues per deteriorament de crèdits

Correcció valorativa per deteriorament del valor en crèdits dels subgrups «(24) Inversions financeres a llarg termini en entitats del grup, multigrup i associades»; «(25) Altres inversions financeres a llarg termini»; «(53) Inversions financeres a curt termini en entitats del grup, multigrup i associades », i «(54) Inversions financeres a curt termini», així com del grup «(4) Creditors i deutors».

Funcionarà per mitjà dels seus divisionaris.

s'ha de carregar, per l'import del deteriorament estimat, amb abonament als comptes corresponents dels subgrups «(29) Deteriorament de valor d'actius no corrents», i «(59) Deteriorament de valor d'inversions financeres a curt termini», o al compte «(490) Deteriorament de valor de crèdits», segons correspongui. Vegem-los:

(49) Deteriorament de valor de crèdits

(490) Deteriorament de valor de crèdits

(4900) Operacions de gestió

(4901) Altres comptes a cobrar

(4902) Inversions financeres en entitats del grup, multigrup i associades

(4903) Altres inversions financeres

Nota

Quan s'utilitzi la segona alternativa prevista en el compte «(490) Deteriorament de valor de crèdits», la definició i el moviment comptable s'adaptaran al que estableix aquest compte.

Correccions per deteriorament de valor dels crèdits i partides que s'han de cobrar del subgrup «(43) Deutors pressupostaris» i del subgrup «(44) Deutors no pressupostaris».

(490) Deteriorament de valor de crèdits

Import de les correccions valoratives per deteriorament de crèdits incobrables, registrats en comptes dels subgrups «(43) Deutors pressupostaris» i «(44) Deutors no pressupostaris».

Minorarà la partida de l'actiu corrent del balanç en la qual figuri el corresponent dret de cobrament.

Es traspasarà al subcompte «(4902) Inversions financeres en entitats del grup, multigrup i associades», l'import de les correccions de valor per deteriorament que figuri en el compte «(595) Deteriorament de valor de crèdits a curt termini a entitats del grup, multigrup i associades», quan les inversions financeres a què es refereixen les correccions s'imputin, en vèncer, al pressupost d'ingressos de l'entitat.

Així mateix, es traspasarà al subcompte «(4903) Altres inversions financeres» l'import de les correccions de valor per deteriorament que figuri al compte «(598) Deteriorament de valor de crèdits a curt termini» quan les inversions financeres a què es refereixen aquestes correccions s'imputin, en vèncer, al pressupost d'ingressos de l'entitat.

Funcionarà per mitjà dels seus divisionaris segons l'origen o la naturalesa dels drets.

El seu moviment és el següent, segons l'alternativa adoptada per l'entitat:

1) Quan l'entitat xifri l'import del deteriorament al final de l'exercici mitjançant una estimació global del risc de fallits existent en els saldos de deutors:

a) s'ha d'abonar, al final de l'exercici, per l'estimació realitzada, amb càrrec al compte «(697) Pèrdues per deteriorament de crèdits», per mitjà del subcompte corresponent.

b) s'ha de carregar, igualment al final de l'exercici, per la dotació realitzada al tancament de l'exercici precedent, amb abonament al compte «(797) Reversió del deteriorament de crèdits», per mitjà del subcompte corresponent.

2) Quan l'entitat xifri l'import del deteriorament mitjançant un sistema individualitzat de seguiment de saldos de deutors:

a) s'ha d'abonar, al llarg de l'exercici, per l'import dels riscos que es vagin estimant, amb càrrec al compte «(697) Pèrdues per deteriorament de crèdits», per mitjà del subcompte corresponent.

b) s'ha de carregar a mesura que es vagin donant de baixa els saldos de deutors per als quals es va dotar el compte corrector de manera individualitzada o quan desaparegui el risc, per l'import d'aquest, amb abonament al compte «(797) Reversió del deteriorament de crèdits», per mitjà del subcompte corresponent.

Per exemple, el 2013 tenim un pendent de cobrament de 250. I estimem que hi ha una probabilitat de no cobrar un 20%:

Any 2013. Es dota per valor de 50 ($250 \times 20\%$):

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(697)	Dotació per cobrament dubtós	50 €	
(490)	Deteriorament de crèdits		50 €

El valor del total de deutors en el balanç serà de $250 - 50 = 200$.

7. Permutes d'immobilitzat

A vegades les administracions poden fer permutes sobre elements de l'immobilitzat. Per exemple, una Administració entrega un terreny a un promotor, que construeix un edifici i en cedeix els baixos a l'Administració a canvi del solar. L'assentament és:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(211)	Construccions	90 €	
(210)	Terrenys i béns naturals		90 €

És tracta d'un intercanvi d'actius i suposa reduir un actiu i incrementar-ne un altre.

Exercicis d'autoavaluació

1. Un Ajuntament realitza la contractació d'una companyia de teatre per representar una obra per a la Festa Major. L'Ajuntament acaba pagant 3.000 € més un 10% d'IVA. Després de la representació de l'obra de teatre, s'han recaptat per la venda d'entrades 3.500€ amb un IVA inclòs del 21%. Realitza els assentaments corresponents tant de la despesa (ADOP) com de l'ingrés (RDI) i de la liquidació de l'IVA amb l'Administració tributària.

2. Un Ajuntament paga a final de mes les nòmines dels seus treballadors, que representen un import de 50.000 €. Les nòmines estan subjectes a una retenció per IRPF del 20%, i del 10% per les cotitzacions a la Seguretat Social. L'Ajuntament paga aquests impostos a Hisenda i a la Seguretat Social. Realitza els assentaments (ADOP) del pagament de les nòmines i del pagament dels impostos.

3. Un Ajuntament ha contractat una pòlissa de crèdit per import de 100.000 € a principis d'any. El mes d'abril va haver de disposar de la meitat de la pòlissa per pagar una inversió, i al setembre va disposar de 15.000 € per pagar unes subvencions. Al novembre cancel·la la primera disposició amb el cobrament d'una subvenció de capital. Realitza els assentaments corresponents i determina el saldo del compte de la pòlissa de crèdit a final d'any.

4. Calculeu la base imposable (BI) i la quota IVA i identifiqueu si es tracta d'IVA suportat o repercutit, Especifiqueu-ne els imports als comptes corresponents i comptabilitzeu els assentaments al llibre diari. Només cal fer els assentaments de les fases O i RD del pressupost de despeses i ingressos, respectivament.

- a) per la compra de material d'oficina: 3.000 € + 21 % IVA no deduïble
- b) per la reparació del sostre del museu: 20.000 € + 21% IVA deduïble
- c) per la venda d'entrades al museu: 5.500 € + 10% IVA deduïble
- d) pels rebuts de l'escola bressol 18.000 € + 21% IVA no deduïble
- e) pels rebuts de la taxa de l'aigua, 26.000 € + 10% IVA deduïble
- f) per les feines de manteniment de la xarxa d'abastament aigua: 50.000 € + IVA 21% deduïble
- g) per l'adquisició de material de construcció del servei aigua: 5.000 € + 21 % IVA deduïble

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. Se suposa que tot l'IVA és deduïble. Es comença comptabilitzant la part de les despeses. Les fases A i D es fan per l'import de la base imposable, ja que la part de l'IVA suportat deduïble no és pressupostària.

Fase A

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(0030)	Crèdits disponibles	3.000 €	
(004)	Despeses autoritzades		3.000 €

Fase D d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(004)	Despeses autoritzades	3.000 €	
(005)	Despeses compromeses		3.000 €

En el moment de la fase O és quan també intervé la comptabilització de l'IVA deduïble. Per això es fa un assentament que té part pressupostària i part que no ho és.

Fase O d'execució pressupostària: base imposable

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(6..)	Compres, subministraments	3.000 €	
(400/...)	Creditors COR del pressupost corrent		3.000 €

Fase NoP: per la part de l'IVA deduïble ($3.000 \times 10\% = 300$ d'IVA)

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(472)	Hisenda pública IVA suportat	300 €	
(410)	Creditors per IVA suportat		300 €

Fase P d'execució pressupostària i no pressupostària alhora: es tracta del pagament al proveïdor. Ens lliurem del deute amb el proveïdor mitjançant un pagament amb diners.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(400)	Creditors COR del pressupost corrent	3.000 €	
(410)	Creditors per IVA suportat	300 €	

(57x)	Tresoreria		3.300 €
-------	------------	--	---------

A continuació es comptabilitzen els ingressos:

A l'enunciat se suposen unes vendes per import de 3.509 €, inclòs l'IVA repercutit deduïble del 21%. Cal calcular primer quina és la quantia de la base imposable i la de l'IVA. Això és fa resolent una petita equació que, un cop plantejada, serveix per a tots els casos:

a) $\text{Base} + 21\% \text{ Base} = \text{Total}$

b) $1,21 \times \text{Base} = \text{Total}$

c) $\text{Base} = \text{Total} / 1,21$

Per tant, per trobar l'import de la base imposable d'una quantia que porta l'IVA inclòs, només cal dividir l'import total entre 1 + el tipus d'IVA.

En aquest cas és $3.509 / 1,21 = 2.900$ de base imposable d'IVA. Per tant, la diferència, 609, és l'IVA repercutit que es compensarà.

Fase RD d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(430/...)	Deutors DDR del pressupost corrent	2.900 €	
(7..)	Vendes, impostos		2.900 €

Fase NoP

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(440)	Deutors per IVA repercutit	609 €	
(477)	Hisenda pública IVA repercutit		609 €

Per l'IVA repercutit, en aquest cas el 21%, sobre la base imposable, que és 609 euros.

Fase I: ingrés o cobrament d'execució pressupostària i no pressupostària alhora

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	3.500 €	
(430/...)	Deutors DDR del pressupost corrent		2.900 €
(440)	Deutors per IVA repercutit		609 €

Finalment, es fa la liquidació de l'IVA del període i el pagament a la Hisenda pública o el cobrament del que correspongui.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(477)	Hisenda pública IVA repercutit	609 €	

(472)	Hisenda pública IVA suportat		300 €
(470)	Hisenda pública deutora	0 €	
(475)	Hisenda pública creditora		309 €
	Sumes del deure i l'haver	609	609

En aquest cas, com que l'IVA que ha repercutit (cobrat) l'Administració és superior a l'IVA que ha suportat (pagat) l'assentament, s'ha de fer un apunt en l'haver del compte «(475) Hisenda pública creditora» per un import de la diferència entre l'IVA cobrat (609 €) i el pagat (300 €), que en aquest cas és 309. Cal recordar que tots els assentaments han d'estar saldats, és a dir, que la suma dels apunts al deure ha de ser igual a la suma dels apunts a l'haver.

A continuació, i en el moment en què es produeix el pagament a la Hisenda pública, es registra aquest moviment:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(475)	Hisenda pública creditora	309 €	
(57x)	Tresoreria		309 €

2. Fase A d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(0030/120)	Crèdits disponibles / Retribucions bàsiques dels funcionaris	50.000 €	
(004/120)	Despeses autoritzades / Retribucions bàsiques dels funcionaris		50.000 €

Fase D d'execució pressupostària

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(004/120)	Despeses autoritzades / Retribucions bàsiques dels funcionaris	50.000 €	
(005/120)	Despeses compromeses / Retribucions bàsiques dels funcionaris		50.000 €

Fase O d'execució pressupostària: per l'import íntegre de la nòmina del treballador

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(640)	Despeses de personal	50.000 €	
(400/120)	Creditors COR del pressupost corrent		50.000 €

Fase P d'execució pressupostària i no pressupostària alhora. Aquest assentament es fa en el moment de pagar al treballador.

Se suposa que al treballador se li aplica una retenció per concepte d'IRPF (impost sobre la renda de les persones físiques) del 20% de la retribució íntegra, que representen 10.000 euros, i una altra retenció per concepte de Seguretat Social quota obrera del 10% de la retribució íntegra, que representen 5.000 euros:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(400/120)	Creditors COR del pressupost corrent	50.000 €	
(57x)	Tresoreria		35.000 €
(475)	Hisenda pública creditora		10.000 €
(476)	Organismes S. Social creditors		5.000 €

Fase P d'execució no pressupostària

Aquest assentament és per registrar el pagament dels imports retinguts al treballador tant a la Hisenda pública com a la Seguretat Social. Aquests pagaments no es fan en el mateix moment que el pagament de la nòmina mensual al treballador. Normalment es fan a mesos vençuts.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(475)	Hisenda pública creditora	10.000 €	
(476)	Organismes S. Social Creditors	5.000 €	
(57x)	Tresoreria		15.000 €

3. Abril. Es disposa per valor del 50% sobre 100.000 = 50.000 €.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	50.000 €	
(520)	Deutes a curt termini amb ens de crèdit		50.000 €

Setembre. Es disposa per valor de 15.000 €:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(57x)	Tresoreria	15.000 €	
(520)	Deutes a curt termini amb ens de crèdit		15.000 €

Novembre. Es retorna per valor de la primera disposició = 50.000 €:

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(520)	Deutes a curt termini amb ens de crèdit	50.000 €	
(57x)	Tresoreria		50.000 €

El saldo del compte (520) recull els fons disposats pendents de retornar.

520 Deutes C/T amb ens de crèdit	
D	H
50.000 (novembre)	50.000 (abril) 15.000 (setembre)
Suma D 50.000	Suma H 65.000 Saldo 15.000

El significat del compte de major és:

- 65.000 de suma de l'haver: és el total disposat entre l'1 de gener i el 31 de desembre.
- 50.000 de suma del deure: és el total retornat entre l'1 de gener i el 31 de desembre.
- 15.000 de saldo: és el disposat entre l'1 de gener i el 31 de desembre que està pendent de retornar el 31 de desembre.

4. a) Fase O de despeses: per l'import de 3.630. Com que l'IVA no és deduïble, tota la factura és despesa pressupostària.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(629)	Material oficina	3.630 €	
(400/220)	Creditors COR del pressupost corrent		3.630 €

b) Fase O de despeses: per l'import de 20.000. Com que l'IVA és deduïble, només la base imposable de la factura rebuda és despesa pressupostària. Simultàniament, es registra l'IVA deduïble corresponent, que és $20.000 \times 21\% = 4.200$. Com que no es tracta d'una reparació important, es comptabilitza com una inversió de reposició pel funcionament dels serveis del capítol 6 del pressupost i del grup 2 del PGCP.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(211)	Reparacions i conservació Edificis	20.000 €	
(400/622)	Creditors COR del pressupost corrent		20.000 €
(472)	Hisenda pública IVA suportat	4.200 €	
(410)	Creditors per IVA suportat		4.200 €

c) Fase RD d'ingressos: per l'import de 5.500. Com que l'IVA és deduïble, només la base imposable de la factura emesa és ingress pressupostari. Simultàniament, es registra l'IVA repercutit corresponent, que és $5.500 \times 10\% = 550$.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
-------------	-------------	-------	-------

(430/344)	Deutors DDR del pressupost corrent	5.500 €	
(741)	Preus per prestació de serveis		5.500 €
(440)	Deutors per IVA repercutit	550 €	
(477)	Hisenda pública IVA repercutit		550 €

d) Fase RD d'ingressos: per l'import de 21.780. Com que l'IVA no és deduïble, tot el rebut emès és ingrès pressupostari.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(430/342)	Deutors DDR del pressupost corrent	21.780 €	
(741)	Preus per prestació de serveis		21.780 €

e) Fase RD d'ingressos: per l'import de 26.000. Com que l'IVA no és deduïble, només la base imposable del rebut emès és ingrès pressupostari. Simultàniament, es registra l'IVA repercutit corresponent, que és $26.000 \times 10\% = 2.600$.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(430/300)	Deutors DDR del pressupost corrent	26.000 €	
(741)	Preus per prestació de serveis		26.000 €
(440)	Deutors per IVA repercutit	2.600 €	
(477)	Hisenda pública IVA repercutit		2.600 €

f) Fase O de despeses: per l'import de 50.000. Com que l'IVA és deduïble només la base imposable de la factura rebuda és despesa pressupostària. Simultàniament, es registra l'IVA deduïble corresponent, que és $50.000 \times 21\% = 10.500$. Com que es tracta de feines de manteniment, es comptabilitza com una despesa corrent de capítol 2 del pressupost i grup 6 del PGCP.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
(622)	Reparacions i conservació	50.000 €	
(400/210)	Creditors COR del pressupost corrent		50.000 €
(472)	Hisenda pública IVA suportat	10.500 €	
(410)	Creditors per IVA suportat		10.500 €

g) Fase O de despeses: per l'import de 5.000. Com que l'IVA és deduïble, només la base imposable de la factura rebuda és despesa pressupostària. Simultàniament, es registra l'IVA deduïble corresponent, que és $5.000 \times 21\% = 1.050$. Com que es tracta de material de construcció, es comptabilitza com una inversió de capítol 6 del pressupost i grup 2 del PGCP.

Núm. compte	Denominació	Deure	Haver
-------------	-------------	-------	-------

(212)	Reparacions i conservació d'edificis	5.000 €	
(400/622)	Creditors COR del pressupost corrent		5.000 €
(472)	Hisenda pública IVA suportat	1.050 €	
(410)	Creditors per IVA suportat		1.050 €

Cal fer atenció a l'ús dels comptes de grup 2 i 6 del PGCP, que quasi sempre funcionen de manera inversa amb els capítols 6 i 2 del pressupost. És a dir, que una despesa d'inversió serà un capítol 6 del pressupost i un grup 2 d'immobilitzat del PGCP, mentre que una despesa de manteniment serà capítol 2 del pressupost i grup 6 de despeses de l'exercici del PGCP.